

Jeg havde for øvrigt Indtryk af, baade da Hr. Moltesen og Hr. Povlsen talte om Præsteløftet, at det var, som om de troede, der skulde foretages en Reordination, som om der var noget sakramentalt ved det. Men det er i hvert Fald ikke min Mening, og jeg tror ikke, der er nogen fra den Side, som jeg repræsenterer kirkeligt, der nærer Forestillinger i den Retning. Det, vi tænker paa ved Afleggelse af Præsteløftet, er ganske simpelt dette, at de gaar ind som Tjenere i et Kirkesamfund og derfor selvfølgelig maa staa som dem, der er villige til at lyde dette Samfunds Orden.

Jeg kan altsaa ikke i de Udtalelser, som kom fra det ærede Medlem, se noget som helst, der berettiger til at sige, at det Standpunkt, jeg staar paa, skulde være et Udtryk for en konfessionel Chauvinisme. Hr. Moltesen udtalte tillige, at han maatte staa paa Vagt mod enhver Reaktion; han var klar over, at den Reaktion, hele Europa nu staar overfor, utvivlsomt vil gribe fat paa dette Punkt.

Jeg skal dertil bemærke, at det er ganske interessant at se, at det første, man efter Krigens Afslutning har foretaget sig i det Kirkesamfund og, kan man sige, det Statssamfund, som vi har Grund til at se hen til med stor Agtelse paa Grund af det, det har udrettet under Krigens, nemlig det engelske, er at gennemføre det, som har været ønsket fra den kirkelige Side, der havde Sans for kirkelig Frihed, repræsenteret i den Bevægelse, som bærer Navnet *life and liberty*-Bevægelsen. Efter de Erfaringer, man havde gjort under Krigens om de Skavanker, der var i Kirkelivet, saa man, at det, for at Kirken kunde gøre sit Arbejde, var nødvendigt, at den stod selvstændigt, frigjort fra Staten. Det første, den engelske Stat gjorde, var da at gennemføre den Frigørelse af den engelske Kirke, som man saa længe har sukket efter derovre. Og nu er Forholdet det, at i alt Fald iblandt de Lande, der efter vor Mening betyder noget i Historien, er Danmark og Norge de eneste, i hvilke Kirkesamfundet staar i denne ynkkelige Slavestilling overfor Staten, som det endnu er Tilfældet hos os.

De, der har Sans for kirkelig Frihed, skulde dog se hen til, at et Land som England, som man vistnok ikke vil betragte som et reaktionært Land, er gaaet i Spidsen paa dette Omraade. Det har der vist sig, at man maatte sætte ind paa dette Punkt, da det gjaldt om for det engelske Folk, som det gælder for alle andre, at faa udslettet de Spor, som Krigens har sat

paa saa mange Maader i det aandelige og det sædelige Liv. Derfor skulde man ikke, naar man vil tale som dem, der holder paa den kirkelige Frihed, tale mod den Bevægelse, der har faaet Udtryk i den omtalte Henvendelse til Regering og Rigsdag; og vel at mærke, naar man ser paa de Lejre, den repræsenterer, viser det sig, at alle de store Arbejdsbevægelser, vi har i vor Kirke, er gaaet sammen om disse Krav og betragter det som en Nødvendighed for, at Kirken virkelig kan udføre den Gerning, den har, at den saaledes kommer til at staa frit, men vel at mærke paa den gamle kirkelige Grund, saa man opretholder dens lutherske Karakter.

Med Hensyn til, hvad den forhenværende Kirkeminister Hr. Povlsen herom udtalte, maa jeg i øvrigt sige, at Hr. Povlsen kan man efter min Mening ikke altid tage alvorligt. Saa alvorligt han udtaler sig, falder hans Udtalelser i Virkeligheden ganske komisk ud. Hr. Povlsen mener at have forpagtet Grundtvig; hvad han siger, er, hvad Grundtvig mener, og alt andet er altsaa Udtryk for en kirkelig Reaktion. Nu henviste saa Hr. Povlsen til et Møde i Odense, altsaa det Møde, der holdtes om „de kirkelige Frihedskrav“. Jeg skal her se bort fra den Ondskabsfuldhed, der ligger i, at det ærede Medlem søgte at sætte Splid mellem Venstrepartiets Mænd; det maa disse selv om. Jeg ønsker blot at bemærke, at det er ganske humoristisk, naar dette Møde i Odense skal repræsentere, hvad man vil kalde Frihedskravene her i Danmark. Hvad gik dette Mødes Beslutninger ud paa? De gik for det første ud paa at protestere imod, at der gaves den danske Kirke Selvstændighed. Det er det ene af de „Frihedskrav“, som man kalder grundtvigske. Det andet var, at alle skulde tvinges til at underkaste sig en borgerlig Ægteskabsstiftelse. Det er det andet „Frihedskrav“, man udgiver for at være grundtvigsk. Og det tredje Krav var dette, som vi alle er enige om, at der skulde gives Lejlighed til, at der kan komme andre Præster herhjemme end de, der har faaet, hvad man kan kalde den regulære teologiske Uddannelse.

Hvis dette skulde være Grundtvigs Indsats hos os, beklager jeg Grundtvigs Minde. Jeg beklager, om den Mand, som var Kirkeminister i Zahles Ministerium, for Alvor skal tages som Repræsentant for Grundtvig og Grundtvigs Betydning i